

**05.05.2023**

**9 клас**

**Українська література.**

**Стрембицька Л.А.**

**Тема: Життя і творча діяльність. Марко Вовчок як перекладач**

**(Ж. Верна, Г.К. Андерсена, А.Е. Брема)**

**Мета:** *ознайомитися з життям і творчістю Марка Вовчка; проаналізувати перекладацьку діяльність письменниці та її внесок в розвиток французької та української літератури; формувати навички самостійної пошукової роботи; розвивати критичне мислення, вміння грамотно та обґрунтовано висловлювати власні спостереження та думки; виховувати повагу та інтерес до творчості української письменниці.*

**2. Аналіз та закріплення прочитаного матеріалу (Бесіда за запитаннями)**

- Де і коли народилася Марко Вовчок?  
*(22 грудня 1833 року в с.Єкатерининському орловської губернії в Росії)*
- Ким були батьки письменниці?  
*(Батько був збіднілим дворянином, який рано помер, коли ще письменниця була малою, а мати вийшла вдруге заміж за поміщика)*
- Які спогади про вітчима закарбувалися в пам'яті Марка Вовчка і стали провідною темою для деяких її творів?  
*(Жорстоке ставлення до покріпатчиних селян)*
- Яку науку матері дівчина найбільше запам'ятала?  
*(Культурна людина повинна знати кілька мов)*
- Де навчалася Марко Вовчок?  
*(Навчалася в Харкові в жіночому пансіоні)*
- Як склалося життя письменниці після навчання?  
*(Вона не повернулася додому, а залишилася в Орлі, де виховувала тітiniх дітей і познайомилася зі своїм чоловіком Опанасом Марковичем)*
- Ким був чоловік письменниці, і як від опинився в Орлі?

*(Опанас Маркович був етнографом та фольклористом, якого заслали в Орел за участь у Кирило-Мефодіївському братстві)*

- Як склалося життя подружжя?

*( У 1851 році вони одружилися і поїхали в Україну, збирали фольклор, письменниця ближче познайомилася з українською творчістю та звичаями)*

- Що спонукало Марко Вовчок розпочати письменницьку діяльність?

*(Важке життя закріпачених селян, жорстоке і несправедливе ставлення до них панів)*

- Розкажіть про першу збірку письменниці.

*(Перша збірка називається “Народні оповідання”. Була надрукована у 1857 році в Петербурзі)*

- Чому Марко Вовчок переїздить до західноєвропейських країн? Як складається життя за кордоном?

*(Письменниця у 1859 році захворіла і переїхала до Німеччини на лікування. Там вона познайомилася з Д. Менделєєвим та І. Сєченовим. Згодом лікується в Лондоні та в Італії, де знайомиться з І. Тургенєвим, О. Герценом, Л. Толстим. Брала активну участь в організації на поширенні матеріалів герценівського “Колокола”)*

*(Марко Вовчок переїхала до Франції з сином Богданом у 1860 році проживала там до 1866 року. Знання французької мови дало можливість письменниці займатися перекладацькою діяльністю та писати власні твори. Повість-казку “Маруся” перевидавали 20 разів і була нагороджена премією Французької академії. Цей твір став класичним твором французької дитячої літератури. Проживаючи в Парижі Марко Вовчок дізналася про смерть Т.Г.Шевченка)*

- Які відносини були у Марка Вовчка з Т. Шевченком?

*(Т. Шевченко називав письменницю своєю “донею”, а себе - “її хрещеним”. У вірші “Марку Вовчку” поет висловив свою прихильність до творчості письменниці, яка також у своїх творах висвітлювала проблеми покріпаченої України. Повість “Інститутка” була присвячена Т.Шевченку)*

*(Повернулася письменниця до Петербурга, де прожила 10 років. Тут вона в журналі “Отечественные записки” видає свої російськомовні твори “Тёплое гнёздышко”, “Живая душа”, редагує журнал “Переводы лучших*

*иностранных писателей”, перекладає твори Ж.Верна, Г.-К. Андерсена, А.Є. Брема)*

- Що ви знаєте про Жуля Верна, Г. К. Андерсена, А.Є. Брема?



(*Жуль Верн - французький письменник, один із засновників жанру наукової фантастики. Відомі твори: “Діти капітана Гранта”, “20 000 льє під водою”, “Подорож до центру Землі”, “Навколо Місяця”, “Подорож і пригоди капітана Гатераса”, “П’ять тижнів на повітряній кулі”, “Навколо світу за вісімдесят днів”, “П’ятнадцятирічний капітан” та ін.;*



*Ганс Крістіан Андерсен - данський відомий письменник, казкар. Відомі твори: “Снігова королева”, “Гидке каченя”, “Непохитний олов’яний солдатик”, “Дюймовочка” та ін.;*



*Альфред Едмунд Брем - німецький вчений, зоолог, мандрівник. Відомий твір: науково-популярна робота “Життя тварин”)*

Перебуваючи у Парижі Марко Вовчок познайомилася з відомим французьким письменником, редактором і видавцем П'єром-Жулем Етцелем.



Це знайомство надихнуло письменницю займатися перекладацькою діяльністю. Повернувшись з Франції, з 1868 по 1876 роки Марко Вовчок перекладає російською мовою твори В. Гюго, Г.К. Андерсена, Ж.Верна.

Крім того, письменниця видала серію публіцистичних творів про англійських письменників під назвою “Мрачные картинки”. Марко Вовчок ще часто поверталася до Франції у справах, а тісна співпраця з Етцелем налагоджувала взаємовигідні зв'язки з російськими видавцями.

У 1869 році Марко Вовчок пробує видавати свою газету “Стрела”, проте, дозволу не отримала, через те, що жінка не може займатися видавництвом газети.

### **Домашнє завдання**

Прочитати повість “Інститутка”